

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/170/2023
Identifikačné číslo spisu:	1202898555
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1202898555.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Bratislava, Primaciálne nám. 1, IČO: 00603481, proti žalovaným 1/ V. G., narodenej XX. G. XXXX, Y., Z. XX, 2/ G. E., narodenému XX. G. XXXX, Y., X. XX, zomrelému XX. H. XXXX, 3/ M. E., narodenému XX. G. XXXX, Y., J. XX, zomrelému XX. G. XXXX, 4/ D. E., narodenému XX. D. XXXX, Y., Z. XX, 5/ D. E., narodenej XX. H. XXXX, Y., L. XX, 6/ N. L., narodenej XX. D. XXXX, rue Z. J. XX XXX, Q. O./Z., B., 7/ J. E., narodenému XX. G. XXXX, naposledy bytom L. nad L., H. XXX, zomrelému XX. G. XXXX, 8/ U. E., narodenému XX. G. XXXX, Y. Y., P. Ľ. J. XX, 9/ PaedDr. E. E., narodenému XX. D. XXXX, E., D. E. B. X. XX, žalovaní 1/, 4/, 5/, 6/, 8/ a 9/ zastúpení JUDr. Pavlom Čičmancom, advokátom, Bratislava, Prievozská 14/A, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B2-18C/162/2002 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18C/162/2002), o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2021 sp. zn. 8Co/108/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2021 sp. zn. 8Co/108/2021 a uznesenie bývalého Okresného súdu Bratislava II zo 14. februára 2023 č. k. 18C/162/2002-674 v spojení s opravným uznesením bývalého Okresného súdu Bratislava II z 23. februára 2023 č. k. 18C/162/2022-679 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súde v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV rozsudkom zo 04. júna 2021 č. k. 18C/162/2002-534 určil, že žalobca: Hlavné mesto SR Bratislava je vlastníkom pozemkov reg. "E" v k. ú. X., parc. č. XXXXX/XXX, orná pôda o výmere 1590 m² a parc. č. XXXXX/XXX orná pôda o výmere 627 m², zapísaných na LV č. XXXX ako spoluvlastníctvo žalovaných v 1. až 9. rade v podiele 1 (výrok I.) a vyslovil, že žalobca má právo na náhradu trov konania vo výške 100% s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. októbra 2021 sp. zn. 8Co/108/2021 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 CSP (ďalej len „dovolací súd“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, čo je jeho povinnosťou vyplývajúcou priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 s použitím § 438 CSP. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu článku 1 CSP. Súd je povinný zisťovať ich existenciu a splnenie v každom štádiu konania, teda aj v štádiu konania dovolacieho.

5. Jednou z podmienok konania je procesná subjektivita strany konania, ktorú má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Nedostatok procesnej subjektivity je dôvodom zastavenia konania (§ 62 CSP), ak však strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (§ 63 ods. 1 CSP). V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (§ 63 ods. 2 CSP). Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (§ 63 ods. 3 CSP).

6. Korelátom procesného pojmu procesná subjektivita je hmotnoprávny pojem právna subjektivita (spôsobilosť na práva a povinnosti) /Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 223/. Procesnú subjektivitu má subjekt, ktorý disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. Fyzická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti narodením (spôsobilosť na práva a povinnosti má aj nasciturus pod podmienkou, že sa narodí živý) a stráca ju svojou smrťou. Nedostatok procesnej subjektivity je spravidla neodstrániteľnou vadou konania. Treba ale zvažovať, či strana nemá procesnú subjektivitu od začiatku konania, alebo ju stratila v priebehu konania. Ak strana nedisponuje procesnou subjektivitou v čase začatia konania, ide o neodstrániteľnú vadu konania, ktorej následkom je jeho obligatórne zastavenie. Ak dôjde k strate procesnej subjektivity fyzickej osoby počas konania, súd konanie zastaví, alebo v konaní (najmä ak ide o majetkový spor, ktorého legálnu definíciu zákonná úprava neobsahuje) pokračuje s dedičmi fyzickej osoby, prípadne s tými, na ktorých prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide. Ustanovenie § 63 ods. 1 CSP treba vykladať ako objektívnu možnosť či nemožnosť v konaní pokračovať (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 227). Uznesenie o pokračovaní v majetkovom spore vydá súd podľa § 63 ods. 2 CSP bezodkladne po skončení konania o dedičstve, avšak vo výnimočných prípadoch môže v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (§ 63 ods. 3 CSP).

7. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalovaný 7/ - J. E. zomrel XX. G. XXXX, t. j. v priebehu odvolacieho konania, ktorú skutočnosť však odvolací súd nezohľadnil a v spore rozhodol rozsudkom 26. októbra 2021. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný 7/ v čase rozhodovania odvolacieho súdu procesnou subjektivitou nedisponoval.

8. Keďže odvolací súd konal so žalovaným 7/, ktorý však nebol nositeľom procesnej subjektivity (ani spôsobilosti na právne úkony), dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1 CSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu za účelom odstránenia uvedeného procesného pochybenia (§ 438 ods. 1, § 63 CSP) vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

9. S poukazom na skutočnosť, že žalovaný 7/ stratil procesnú subjektivitu už počas konania na odvolacom súde, dovolací súd pristúpil aj k zrušeniu uznesenia súdu prvej inštancie zo 14. februára 2023 č. k. 18C/162/2002-674 v spojení s opravným uznesením z 23. februára 2023 č. k. 18C/162/2022-679, ktorým tento súd rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi žalovaného 7/. Dovolací súd nemohol pokračovať v dovolacom konaní s dedičmi žalovaného 7/ v procesnej situácii, kedy ešte nedošlo k odstráneniu tohto procesného pochybenia v priebehu základného konania odvolacím súdom a preto ho ako súvisiace, hoci dovolaním nenapadnuté rozhodnutie, zrušil bez ďalšieho (§ 439 písm. a) CSP) [pozri 9Cdo/12/2023, 7Cdo/259/2022]. Z rovnakého dôvodu nebolo možné v dovolacom konaní pokračovať ani s právnymi nástupcami žalovaných 2/ a 3/, keďže títo počas trvania dovolacieho konania stratili procesnú subjektivitu.

10. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

11. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.